

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 524/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Ivana Fiačana a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti Dražby a aukcie, s. r. o., Flámska 1, Martin, IČO 36 751 642, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Gallo, s. r. o., Jilemnického 30, Martin, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Gallo, vo veci namietaného porušenia čl. 4 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11 Co 164/2019-596 z 21. augusta 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Dražby a aukcie, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Dražby a aukcie, s. r. o., Flámska 1,

nesprávny. Sťažovateľka nedodrжала podmienku ustanovenú v § 12 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách pre doručenie znaleckého posudku žalobcom v 1. a 2. rade, preto ho nemožno považovať za riadne doručený. Krajský súd ako dôvodnú uznal aj námietku žalobcov v 1. a 2. rade, ktorí predložili znalecký posudok vypracovaný znalcom [REDACTED] o podhodnotení ceny nehnuteľností, keďže znalecký posudok vyhotovený pre sťažovateľku znalcom [REDACTED] [REDACTED]. (ktorý jeho hodnovernosť pri výsluchu spochybnil) nezodpovedá všeobecnej cene nehnuteľností, t. j. cene obvyklej v mieste a čase konania dražby. V tomto smere krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľka si nesplnila svoju zákonnú povinnosť, čo je neprijateľné obzvlášť v prípade, keď predmetom dražby bolo obydlie žalobcov v 1. a 2. rade. Okrem toho krajský súd zistil ďalšie pochybenie sťažovateľky spočívajúce v absencii inzercie predmetu dražby v periodickej tlači s pôsobnosťou minimálne pre obec, na ktorej území sa predmet dražby nachádza. Uvedené zistenie krajského súdu nenaruša kontradiktórnosť konania, pretože tu ide o spor s ochranou slabšej strany.

4. S uvedenými závermi krajského súdu sťažovateľka nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti mu vytýka, že pri rozhodovaní o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade „*pôsobil nie ako súd, ale ako spolupracujúci advokát zástupcov žalobcu*“, čím porušil nestrannosť súdu vyplývajúcu z čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a že v danej veci nepodal ústavne súladný výklad aplikovaných právnych noriem. Sťažovateľka konkrétne namieta, že zákon o dobrovoľných dražbách jej neukladá doručiť vlastníkovi predmetu dražby znalecký posudok najneskôr 30 dní pred dňom konania dražby, ale len povinnosť ho odoslať. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd „*akceptoval svojvôľu pri vyhodnotení znaleckých posudkov*“, pretože znalec [REDACTED] nerešpektoval „*metodiku Ústavu súdneho inžinierstva [REDACTED]*“. Sťažovateľka napokon poukazuje na to, že žalobcovia v 1. a 2. rade absenciu novinového výtlačku v dražobnom spise nenamietali.

4.1 Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu je vylúčené vzhľadom na existenciu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 178/2018 z 27. marca 2019.

4.2 Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie čl. 4

ods. 1 listiny, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené

zákonem, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia čl. 4 ods. 1 listiny, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 164/2019-596 z 21. augusta 2020 (bod 3).

11. Podľa čl. 4 ods. 1 listiny povinnosti možno ukladať iba na základe zákona a v jeho medziach a len pri zachovaní základných práv a slobôd.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí ustanovených § 34 ods. 1, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde.

16. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

17. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

18. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa v bode 6 citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je založená na princípe subsidiarity. Samotná ústava tak rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010) a ako nástroj ochrany základných práv a slobôd nastupuje až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci. Z konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody iba za predpokladu, že právna úprava takému právu neposkytuje účinnú ochranu prostredníctvom opravného prostriedku dostupného fyzickej alebo právnickej osobe a že ju neposkytuje žiaden iný orgán Slovenskej republiky (I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

19. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo

je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí [čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 158/2018).

20. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

21. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21.1 Citovaná právna úprava (účinná od 1. júla 2016) presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania.

21.2 „Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti)“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017).

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22.1 Zásadnou zmenou prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP proti rozhodnutiam odvolacieho súdu je s účinnosťou od 1. júla 2016 jeho nastavenie na princípe otvorenosti proti všetkým rozhodnutiam odvolacieho súdu, s výnimkami uvedenými v § 421 ods. 2 CSP a v § 422 CSP, s tým obsahovým rozdielom, že o naplnení predpokladov prípustnosti, definovaných v § 421 ods. 1 CSP rozhoduje iba odvolací súd.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd na okresnom súde zistil, že sťažovateľka napriek poučeniu o možnosti podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii, dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu nepodala. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľky 24. augusta 2020 a v rovnaký deň nadobudol aj právoplatnosť. Nepodaním dovolania podľa § 420 ods. f) CSP, resp. § 421 ods. 1 CSP proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd.

24. Aj vzhľadom na dôvody ústavnej sťažnosti, ktorými sú najmä nesúhlas sťažovateľky so závermi rozhodnutia krajského súdu a námietka jeho nestrannosti, existenciu rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 178/2018 z 27. marca 2019 (bod 4.1) nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by ústavnému súdu umožňoval postupovať podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Z rozhodovacej

činnosti ústavného súdu totiž vyplýva, že ústavného prieskumu uvedeného rozsudku najvyššieho súdu vydaného v konaní, predmetom ktorého bolo určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľností – pozemku a rodinného domu nachádzajúcich sa v obci Stará Bystrica, sa ako sťažovatelia domáhali sporové strany, ktoré dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP napadli rozsudok krajského súdu sp. zn. 11 Co 373/2016 z 13. júna 2017. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 333/2020-30 z 8. septembra 2020 konanie o ústavných sťažnostiach sťažovateľov zastavil z dôvodu ich späťvzatia v celom rozsahu.

25. Sťažovateľka (obchodná spoločnosť Dražby a aukcie, s. r. o.) nebola účastníkom konania vedeného pred ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 333/2020 a nevystupovala ani ako strana sporu v napadnutom konaní, predmetom ktorého bolo určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľností – pozemku a rodinného domu nachádzajúcich sa v obci Stará Bystrica, pred všeobecnými súdmi. Neexistovala teda žiadna prekážka brániaca sťažovateľke podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 420 ods. f) CSP, resp. § 421 ods. 1 CSP.

26. Ak boli sťažovateľke známe dôvody spochybňujúce nestrannosť krajského súdu, resp. sudcov rozhodujúcich o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade, nič jej nebránilo, aby podľa § 52 a nasl. CSP uplatnila námietku zaujatosti, resp. následne podala dovolanie podľa § 420 písm. e) CSP z dôvodu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

27. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok.

27.1 Na margo rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 178/2018 z 27. marca 2019 ústavný súd nad rámec veci dodáva, že z ústavnoprávneho hľadiska, ako aj z hľadiska relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ťažko bez ďalšieho prijať názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho rozhodnutí R 2/2016, čo sa týka vzťahu inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016) a prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016), na ktorom názore zotrval aj veľký senát najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017. Podľa názoru ústavného súdu po 1. júli 2016 nesporne došlo k podstatnej zmene v právnej úprave prípustnosti dovolania, pričom nemožno odhliadnuť od skutočnosti, že rovnakú, ale ani obdobnú úpravu, ktorá bola obsiahnutá v § 241 ods. 2 písm. b) OSP (tzv. iná vada), Civilný sporový poriadok vo vzťahu k dovolaniu, resp. jeho odôvodneniu už výslovne ani neobsahuje.

28. Na základe uvedených skutočností, t. j. nepodania dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu a dôvodov ústavnej sťažnosti vychádzajúcich z jednoduchej nespokojnosti sťažovateľky s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

29. Článok 4 ods. 1 listiny, rovnako ako čl. 13 ods. 1 ústavy sa vzťahuje výlučne na určovanie povinností obmedzujúcich základné práva a slobody. Ich účelom je ochrana fyzických osôb a právnických osôb pred verejnou mocou. Napriek tomu, že čl. 13 ods. 1 ústavy (spolu s čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy) je implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, nemá charakter základného práva a slobody, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom (m. m. I. ÚS 7/2010, I. ÚS 518/2013). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie čl. 4 ods. 1 listiny napadnutým rozsudkom krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. Vec bola v súlade s čl. III bodom 1 písm. a) v nadväznosti na čl. II bod 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 2 schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky 1. októbra 2020 z dôvodu neprítomnosti člena prvého senátu Rastislava Kaššáka prejednaná a rozhodnutá prvým senátom ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa, Ivan Fiačan a Miloš Maďar – členovia senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu